SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 8/01

Ústavný súd Slovenskej republiky na ústnom pojednávaní 19. decembra 2001 v senáte zloženom z predsedu senátu Daniela Švábyho a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatý podnet J. F., bytom K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., na konanie vo veci porušenia jeho základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 7/99 a Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Co 414/99 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Košice I v konaní vo veci vedenej pod sp. zn. 11 C 7/99 p o r u š i l právo J. F., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Vo zvyšnej časti podnetu nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 1. marca 2001 sp. zn. I. ÚS 8/01 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) podnet J. F. (ďalej len „navrhovateľ“) doručený ústavnému súdu 12. decembra 2000 na konanie vo veci porušenia jeho práva na súdnu ochranu a na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 7/99 a Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 18 Co 414/99.

Navrhovateľ vo svojom podaní uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Košice I z 27. mája 1999 č. k. 11 C 7/99-32 bolo rozvedené jeho manželstvo s J. F. a ich maloletý syn Viktor bol zverený do výchovy a opatery matke. Navrhovateľ bol zaviazaný prispievať na výživu svojho maloletého syna mesačne sumou 2 000,- Sk.

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ 6. júla 1999 odvolanie, ktorým sa domáhal stanovenia výživného vo výške 1 300,- Sk mesačne.

Okresný súd Košice I 28. júla 1999 vydal v súvislosti s napadnutým rozvodovým rozsudkom opravné uznesenie č. k. 11 C 7/99-39, ktorým opravil výšku výživného pre maloletého na sumu 2 200,- Sk mesačne, pretože pri vyhotovovaní predmetného rozsudku malo dôjsť k chybnému opísaniu výšky výživného.

Navrhovateľ podal 17. augusta 1999 odvolanie aj proti opravnému uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 11 C 7/99-39, v ktorom namietal, že v zápisnici o pojednávaní z 27. mája 1999 je suma určujúca výšku výživného prepísaná, a preto predmetné výživné mohlo byť stanovené sumou 2 000,- Sk, ale aj sumou 2 200,- Sk.

Krajský súd v Košiciach 28. októbra 1999 prejednal odvolanie navrhovateľa zo 6. júla 1999, ktorým sa domáhal zníženia výživného pre svojho maloletého syna, a uznesením č. k. 18 Co 414/99-50 rozhodol tak, že jeho odvolanie odmietol. Krajský súd

v Košiciach však nerozhodol o odvolaní navrhovateľa proti opravnému uzneseniu z 28. júla 1999 č. k. 11 C 7/99-39.

Navrhovateľ prípisom z 19. januára 2000 požiadal Okresný súd Košice I „o písomnú odpoveď“ na jeho odvolanie proti predmetnému opravnému uzneseniu.

Okresný súd Košice I na uvedenú žiadosť 21. januára 2000 oznámil navrhovateľovi, že „Krajský súd v Košiciach uznesením 18 Co 414/99 rozhodol s konečnou platnosťou vo veci“.

Navrhovateľ 22. marca 2000 podal na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky podnet na podanie dovolania, v ktorom namietal nesprávnosť a nezákonnosť postupu Krajského súdu v Košiciach, pretože neprejednal jeho odvolanie proti opravnému uzneseniu. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky listom z 13. júla 2000 č. k. VI Pz 327/00-19 oznámila navrhovateľovi, že Krajský súd v Košiciach svojím uznesením z 28. októbra 1999 č. k. 18 Co 414/99-50 neporušil zákon, konštatovala však, že odvolanie navrhovateľa proti opravnému uzneseniu dosiaľ nebolo prejednané.

Navrhovateľ vyslovil názor, že uvedeným postupom Okresného súdu Košice I a Krajského súdu v Košiciach boli porušené jeho základné práva, keďže však konajúci sudca mu dal najavo, že v jeho veci je rozhodnuté už s konečnou platnosťou, nepovažoval za účelné podať sťažnosť predsedovi uvedeného okresného súdu. Prostredníctvom svojej právnej zástupkyne navrhol vydať tento nález :

„Právo podnecovateľa na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov zakotvené v článku 46 ods. 1, v článku 48 ods. 2 a v článku 6 ods.1 vety prvej Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov číslo 3, 5 a 8 bolo postupom Okresného súdu Košice I a Krajského súdu v Košiciach porušené.“

V rámci prípravy pojednávania na základe žiadosti ústavného súdu sa k prijatému podnetu (ďalej len „návrh“) vyjadrili všetci účastníci konania.

Právna zástupkyňa navrhovateľa prípisom, ktorý bol doručený ústavnému súdu 9. marca 2001, oznámila, že navrhovateľ trvá na ústnom pojednávaní vo veci.

Predseda Okresného súdu Košice I JUDr. A. M. zaslal ústavnému súdu 25. apríla 2001 listom sp. zn. Spr 360/01 nasledovné vyjadrenie:

„Rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 11C 7/99 bolo manželstvo J. F. a J. F. rozvedené. Mal. Viktor pochádzajúci z manželstva, bol zverený do výchovy matke. Otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu mesačne po 2 200,- Sk. Dňa 29. mája 1999 bol takýto rozsudok vyhlásený. Po vyhlásení rozsudku a poučení o opravnom prostriedku účastníci konania sa vzdali práva podať odvolanie voči všetkým výrokom rozsudku.

Pri vyhotovení rozsudku došlo však k chybe, keď vo výroku rozsudku bola nesprávne uvedená výška výživného v sume 2 000,- Sk namiesto správnej výšky 2 200,-Sk. Uznesením Okresného súdu Košice I z 28. 7. 1999 v zmysle § 164 O. s. p. bol výrok rozsudku z 27. 5. 1999 opravený tak, ako bol aj vyhlásený.

Napriek tomu, že p. F. sa vzdal práva podať odvolanie voči rozsudku z 27. 5. 1999, podal odvolanie dňa 2. 7. 1999, ktoré došlo na súd 6. 7. 1999. Dňa 17. 8. 1999 podal p. F. odvolanie proti opravnému uzneseniu.

Spis bol predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach dňa 14. 10. 1999 s tým, že v predkladacej správe bolo uvedené odvolanie voči rozsudku z 27. 5. 1999. Krajský súd v Košiciach uznesením 18 Co 414/99 rozhodol o odvolaní voči rozsudku z 27. 5. 1999 tak, že odvolanie odmietol.

V súčasnosti 29. 3. 2001 bola vec predložená Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie o odvolaní voči opravnému uzneseniu.“

Predseda Krajského súdu v Košiciach JUDr. I. V. sa k predmetnej veci vyjadril v liste doručenom ústavnému súdu 28. marca 2001 nasledovne :

„Podstata podnetu J. F. vo vzťahu ku Krajskému súdu v Košiciach spočíva v tom, že krajský súd nerozhodol o jeho odvolaní proti opravnému uzneseniu z 28. 7. 1999, ktorým Okresný súd Košice I opravil svoj rozsudok vo výroku o výživnom z 27. 5. 1999 č. k. 11 C 7/99-32. Toto tvrdenie je pravdivé. Dôvod, prečo krajský súd o tomto odvolaní nerozhodol, teraz sa už nedá zistiť. Iba sa domnievame, že toto odvolanie sa v čase rozhodovania odvolacieho súdu v spise nenachádzalo, ako o tom svedčí aj list Generálnej prokuratúry SR z 13. 7. 2000.

Prijali sme opatrenie, aby predmetný spis bol bezodkladne predložený krajskému súdu na rozhodnutie o uvedenom odvolaní.“

Na ústnom pojednávaní 12. júna 2001 sa právna zástupkyňa navrhovateľa vyjadrila tak, že podľa jej názoru pochybenie príslušných súdov v predmetnej veci spočíva predovšetkým v tom, že pokiaľ Krajský súd v Košiciach mal k dispozícii v rámci odvolacieho konania spis navrhovateľa a nerozhodol o odvolaní proti opravnému uzneseniu, odoprel tým právo navrhovateľovi na spravodlivý súdny proces. Okresný súd Košice I napriek tomu, že si bol vedomý, že o predmetnom opravnom prostriedku sa nerozhodlo, nepredložil znovu spis Krajskému súdu v Košiciach, naopak, informoval navrhovateľa spôsobom, ktorý nezodpovedal skutočnosti.

Ďalej uviedla, že 6. júna 2001 sa uskutočnilo vo veci opravného uznesenia odvolacie pojednávanie na Krajskom súde v Košiciach. O správnosti postupu odvolacieho súdu pri tomto konaní však vyslovila pochybnosti vzhľadom na to, že navrhovateľovi na toto pojednávanie nebolo doručené predvolanie, ale iba jeho rodičom, od ktorých sa dozvedel 5 dní pred pojednávaním termín pojednávania. Navrhovateľ si chcel zvoliť právneho zástupcu, čo sa mu za uvedenú krátku dobu - ktorá naviac pripadla na sobotu a nedeľu - nepodarilo, preto 6. júla 2001 požiadal Krajský súd v Košiciach o odročenie odvolacieho pojednávania, jeho žiadosti však nebolo vyhovené. Podľa právnej zástupkyne navrhovateľa táto otázka vyvoláva tiež pochybnosti o správnosti postupu Krajského súdu v Košiciach, ako však uviedla, táto otázka nie je predmetom ich podnetu, a preto sa k nej ďalej nebude vyjadrovať.

Podľa právnej zástupkyne navrhovateľa rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach o opravnom uznesení zo 6. júla 2001 nedošlo k náprave porušenia práva jej klienta podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože podľa jej názoru skutočnosť, že po prijatí podnetu ústavným súdom na ďalšie konanie, a v podstate na základe tohto rozhodnutia došlo k prejednaniu opravného prostriedku navrhovateľa, nemení nič na tom, že v skutočnosti jeho právo na prerokovanie jeho veci bolo porušené. Podľa právnej zástupkyne navrhovateľa ústavný súd totiž nie je opravným prostriedkom na konanie pred všeobecnými súdmi a jeho využitie alebo nevyužitie nemôže byť podľa jej názoru dôvodom, aby súdy vo svojej činnosti postupovali tak, aby nedodržiavali zákonné a ústavné ustanovenia.

Podaním, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 27. júla 2001, právna zástupkyňa navrhovateľa oznámila ústavnému súdu, že jej klientovi bolo doručené uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 18 Co 150/01-69 zo 6. júna 2001, ktorým Krajský súd v Košiciach rozhodol o odvolaní jej klienta proti opravnému uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 11 C 7/99-39 z 28. júla 1999 tak, že potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa.

Ďalej uviedla, že navrhovateľ trvá na podanom podnete vo všetkých jeho častiach, a poukázala na to, že spôsob, akým odvolací súd prejednal odvolanie navrhovateľa proti predmetnému opravnému uzneseniu, je podľa právnej zástupkyne ďalším porušením práva navrhovateľa na spravodlivý súdny proces, ktorého sa vyslovene navrhovateľ domáha.

Právna zástupkyňa navrhovateľa považuje za nepochybné a nespochybniteľné, že k porušeniu základných práv navrhovateľa zakotvených v čl. 46 ods.1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo. Domnieva sa, že pre posúdenie, či došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, je podstatný fakt, či konajúce súdy po tom, čo navrhovateľ vyčerpal jemu dostupné prostriedky v občianskom súdnom konaní, konali zákonným, a teda aj ústavným spôsobom alebo nie. Obidva súdy mali možnosť, aby samy odstránili protiprávny stav zapríčinený neprejednaním odvolania jej klienta, ale neurobili tak. Z vyjadrení, ktoré sú súčasťou spisu ústavného súdu, je nesporné, že konať vo veci začali až na výzvu ústavného súdu na vyjadrenie k podnetu jej klienta. Teda až v čase, keď im bolo známe, že jej klient sa domáha vyslovenia neústavnosti ich postupu ústavným súdom.

Podnet na začatie konania pred ústavným súdom však podľa právnej zástupkyne navrhovateľa nie je riadnym ani mimoriadnym opravným prostriedkom proti rozhodnutiam a postupom všeobecných súdov. Právna zástupkyňa navrhovateľa je toho názoru, že pre rozhodnutie o tom, či bolo právo jej klienta na spravodlivý súdny proces porušené, je rozhodujúce konanie súdov pred podaním podnetu. Skutočnosť, že po takomto akte dôjde k činnosti súdu, ktorá by mohla smerovať k náprave, nemôže spochybniť skutočnosť, že dovtedajšie z hľadiska občianskeho procesného práva skončené konanie ústavou a dohovorom chránené práva navrhovateľa porušilo.

Právna zástupkyňa navrhovateľa sa podrobne vyjadrila aj k postupu Krajského súdu v Košiciach v súvislosti s predvolaním navrhovateľa na pojednávanie o jeho odvolaní proti opravnému uzneseniu a k priebehu tohto pojednávania.

Právna zástupkyňa navrhovateľa uviedla, že ustanovenie § 238 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) nedáva jej klientovi možnosť podať proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, aj keď jeho rozhodnutie nepovažuje za správne, ale naopak za také, ktorým mu opätovne Krajským súdom v Košiciach bolo odňaté právo na spravodlivý súdny proces. Považuje preto za nevyhnutné, aby ústavný súd pri rozhodovaní o jeho podnete posudzoval aj postup Krajského súdu v Košiciach pri prejednaní predmetného opravného uznesenia.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti je podľa právnej zástupkyne navrhovateľa namieste záver, že Okresný súd Košice I a Krajský súd v Košiciach porušili právo podnecovateľa uvedené v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru nielen doteraz uvádzaným spôsobom, ale aj tým, že prvostupňový súd rozhodol opravným uznesením a odvolací súd toto rozhodnutie potvrdil.

II.

Ústavný súd v súlade s návrhom navrhovateľa návrh podľa § 30 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde prerokoval na ústnom verejnom zasadnutí 12. júna 2001 a 11. decembra 2001 a na základe týchto pojednávaní, spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 11 C 7/99, spisu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 18 Co 414/99 a sp. zn. 18 Co 150/01 a na základe vyjadrení účastníkov konania zistil nasledovný priebeh a stav tohto konania:

Dňa 4. januára 1999 podala Ing. J. F. na Okresný súd Košice I návrh o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Dňa 27. januára 1999 súd ustanovil pre maloleté dieťa účastníkov rozvodového konania opatrovníka.

Prvé pojednávanie vo veci vytýčené na 15. marec 1999 Okresný súd Košice I odročil na neurčito z dôvodu neprítomnosti kolízneho opatrovníka maloletého.

Dňa 24. apríla 1999 sa uskutočnilo v predmetnej veci meritórne pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito opäť pre neprítomnosť kolízneho opatrovníka.

Dňa 27. mája 1999 Okresný súd Košice I manželstvo účastníkov konania vedeného pod sp. zn. 11 C 7/99 rozviedol, maloletého zveril do výchovy a opatery matke a otca zaviazal prispievať na výživu svojho maloletého syna. Účastníci konania sa po vyhlásení rozsudku vzdali práva podať odvolanie proti všetkým jeho výrokom. Podľa rovnopisu písomne vyhotoveného rozsudku, ktorý bol doručený účastníkom konania, bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletého syna sumou 2 000,- Sk.

Dňa 6. júla 1999 navrhovateľ podal odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 27. mája 1999 č. k. 11 C 7/99-32. V odvolaní sa domáhal stanovenia výživného na svoje dieťa vo výške 1 300,- Sk mesačne.

Dňa 28. júla 1999 sudca Okresného súdu Košice I JUDr. J. P. vydal opravné uznesenie č. k. 11 C 7/99-39, ktorým opravil výšku výživného pre maloleté dieťa z 2 000,- Sk na 2 200,- Sk.

Dňa 17. augusta 1999 navrhovateľ podal odvolanie aj proti uvedenému opravnému uzneseniu.

Dňa 19. augusta 1999 policajný orgán Policajného zboru v rámci preverovania trestného činu zanedbania povinnej vyživovacej povinnosti požiadal Okresný súd Košice I o zaslanie právoplatného rozsudku č. k. 11 C 7/99-32.

Dňa 27. augusta 1999 Okresný súd Košice I oznámil Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Košiciach, že požadovaný rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť, pretože navrhovateľ podal proti nemu odvolanie a taktiež podal odvolanie proti opravnému uzneseniu zo 17. augusta 1999.

Dňa 18. októbra 1999 sudca JUDr. J. P. predložil Krajskému súdu v Košiciach spis sp. zn. 11 C 7/99, konkrétne predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie odvolanie navrhovateľa zo 6. júla 1999 voči výživnému.

Dňa 28. októbra 1999 Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 18 Co 414/99-50 odvolanie navrhovateľa zo 6. júla 1999, ktorým sa domáhal stanovenia výživného v sume 1 300,- Sk, odmietol.

Dňa 19. januára 2000 navrhovateľ požiadal Okresný súd Košice I o písomnú odpoveď na svoje odvolanie proti opravnému uzneseniu.

Dňa 21. februára 2000 sudca oznámil navrhovateľovi, že Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 18 Co 414/99 rozhodol s konečnou platnosťou vo veci.

Dňa 20. júla 2000 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky oznámila Okresnému súdu Košice I, že na podnet navrhovateľa vyrozumela menovaného, že proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. októbra 1999 č. k. 18 Co 414/99-50 neprichádza do úvahy podanie mimoriadneho dovolania z dôvodu, že odvolací súd rozhodoval len o jeho odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa a nerozhodol aj o jeho odvolaní proti opravnému uzneseniu.

Dňa 10. apríla 2001 sudca JUDr. J. P. predložil Krajskému súdu v Košiciach spis sp. zn. 11 C 7/99, konkrétne predložil odvolaciemu súdu na rozhodnutie odvolanie navrhovateľa zo 17. augusta 1999 voči opravnému uzneseniu.

Dňa 6. júna 2001 Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 18 Co 150/01 po uskutočnenom pojednávaní rozhodol o odvolaní navrhovateľa proti napadnutému opravnému uzneseniu tak, že opravné uznesenie Okresného súdu Košice I potvrdil.

III.

Navrhovateľ sa predmetným návrhom domáhal rozhodnutia o tom, že postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 7/99 a postupom Krajského súdu v Košiciach v odvolacom konaní vedenom pod sp zn. 18 Co 414/99 a neskôr aj pod sp. zn. 18 Co 150/01 došlo na jeho ujmu k porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

A) Navrhovateľ namietal prieťahy v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice I, ako i pred odvolacím Krajským súdom v Košiciach v uvedených veciach.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy „každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prieťahov (...)“.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až

právoplatným rozhodnutím sa vytvára právna istota. Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval (II. ÚS 26/95).

Ústava teda vo svojom siedmom oddiele druhej hlavy v rámci úpravy práva na súdnu ochranu pripisuje osobitný význam tomu, aby sa spravodlivosť nevykonávala s oneskorením, ktoré by mohlo ohroziť právo na súdnu ochranu vo svojej podstate, a tým ohroziť účinnosť a dôveryhodnosť justície. Ústava takto zaviazala predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti na prijatie príslušných opatrení umožňujúcich prerokovanie napadnutých vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (mutatis mutandis I. ÚS 21/00).

Pokiaľ ide o právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov súdom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je pod konaním, v ktorom sa takáto vec prerokúva, potrebné rozumieť nielen konanie prvostupňového súdu, ale aj odvolacieho a dovolacieho súdu, ďalej konanie o správnom súdnictve, ako aj konanie o výkon rozhodnutia (I. ÚS 70/98).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

Ústavný súd je toho názoru, že predmetné konanie o odvolaní o opravnom uznesení ani vzhľadom na jeho predmet, skutkovú a právnu povahu nemožno hodnotiť ako zložitú vec.

Pokiaľ ide o správanie navrhovateľa, ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by bolo možné považovať za také, ktoré by prispeli k predĺženiu konania.

Pokiaľ ide o tretie kritérium (postup súdu), ústavný súd sa zaoberal postupmi oboch konajúcich súdov v predmetnej veci, pričom zbytočné prieťahy v konaní posudzoval s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v predmetnej veci zapríčinil zbytočné prieťahy Okresný súd Košice I, ktorého konajúci sudca bez akýchkoľvek zákonných dôvodov nepredložil riadne a včas odvolanie navrhovateľa proti opravnému uzneseniu z 28. júla 1999 č. k. 11 C 7/99-39 Krajskému súdu v Košiciach. Navrhovateľ doručil svoje odvolanie proti opravnému uzneseniu Okresnému súdu Košice I 17. augusta 1999 a odvolaciemu súdu bolo predložené toto odvolanie až 10. apríla 2001, teda až po jednom roku a siedmich mesiacoch. Podľa názoru ústavného súdu taký jednoduchý úkon, ako je predloženie odvolania odvolaciemu súdu, nemôže vyžadovať dobu jedného roka a siedmich mesiacov, takáto zdĺhavosť konania v danom prípade z hľadiska čl. 48 ods. 2 ústavy nemôže byť akceptovaná.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd konštatoval, že Okresný súd Košice I porušil právo navrhovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov, tak ako mu ho garantuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

Na ťarchu Krajského súdu v Košiciach v predmetnej veci nemožno pričítať žiadne prieťahy, pretože odvolanie navrhovateľa bolo odvolaciemu súdu predložené až 10. apríla 2001 a odvtedy odvolací súd vo veci priebežne konal a dňa 6. júna 2001 vo veci aj meritórne rozhodol. Preto vo vzťahu k nemu nezistil porušenie uvedeného základného práva navrhovateľa.

B) Navrhovateľ namietol aj to, že postupom Okresného súdu Košice I a postupom Krajského súdu v Košiciach v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 18 Co 150/01 pri prejednaní jeho odvolania o opravnom uznesení bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu, resp. na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu poskytnutie ochrany konkrétnemu právu alebo slobode v konaní pred ústavným súdom v zásade nie je prípustné, pokiaľ ten, kto má v úmysle sa jej dovolať, najprv nevyčerpal všetky účinné opravné prostriedky, ktoré mu sú dostupné v konaní pred všeobecným súdom (mutatis mutandis I. ÚS 49/98, I. ÚS

9/00, I. ÚS 48/00). Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd, tak ako sú uvedené v druhej hlave ústavy, totiž nezakladá automaticky aj príslušnosť ústavného súdu na konanie o nich (napr. I. ÚS 42/00). Ak sa totiž navrhovateľ domnieval, že namietaná vada opravného uznesenia Okresného súdu Košice I nebola napravená rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, mohol proti rozhodnutiu odvolacieho súdu ešte podať dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok a uplatniť dovolací dôvod – zmätočnosť podľa § 237 písm. f) OSP. Podľa § 237 písm. f) OSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Dovolací súd má vždy povinnosť prihliadnuť na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 OSP a popri skúmaní podmienok prípustnosti podľa § 238 OSP sa vždy zaoberá aj prípadnou prípustnosťou dovolania z dôvodu závažných procesných vád konania vymenovaných v § 237 OSP. Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať tie konkrétne procesné práva, ktoré mu OSP priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený (I. ÚS 43/01).

Ústavný súd nezistil takú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorá by bola v rozpore s týmto jeho právnym názorom. Naopak, v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 11/98 ak je občianske súdne konanie postihnuté niektorou z vád uvedených v ustanovení § 237 OSP, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie odvolacieho súdu vo veciach, v ktorých je inak dovolanie podľa ustanovenia § 238 ods. 4 OSP vylúčené.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že navrhovateľ mal k dispozícii opravný prostriedok, prostredníctvom ktorého sa mohol účinne domáhať nápravy toho postupu súdu, ktorým mu údajne bola odňatá možnosť realizovať tie konkrétne procesné práva, ktoré mu OSP priznáva. Z princípu subsidiarity v oblasti súdnej ochrany ústavných práv vyplýva, že domáhať sa nápravy porušení ústavných práv pred

ústavným súdom je možné až po vyčerpaní všetkých dostupných a účinných opravných prostriedkov, ktoré fyzickej alebo právnickej osobe príslušné právne predpisy priznávajú vo vzťahu k všeobecným súdom. Keďže navrhovateľ všetky tieto prostriedky nevyužil, ústavný súd na rozhodovanie o jeho námietke, že bolo porušené jeho právo, aby vo veci rozhodol nezávislý a nestranný súd, nie je príslušný.

Okrem uvedeného ústavný súd poznamenáva, že posudzovanie postupu a konania vedeného pod sp. zn. 18 Co 150/01 pred Krajským súdom v Košiciach presahuje rámec vymedzený uznesením ústavného súdu z 1. marca 2001 sp. zn. I. ÚS 8/01, ktorým prijal podnet navrhovateľa na konanie, a ani z tohto dôvodu nebolo možné návrhu v tejto časti vyhovieť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti návrhu navrhovateľa v časti týkajúcej sa práva garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2001